

A romániai magyarság esete Románia Hivatalos Közlönyével

Szilárd meggyőződésem, hogy különféle okok miatt a romániai magyarság számottevő része ebből az írásból veszi majd először tudomásul, hogy az állam hivatalos lapjának van egy magyar nyelvű fordítása is. Igen, van. De az igazán döbbenetes talán az, hogy majdnem 60 évvel ezelőtt született meg a magyar nyelvű kiadvány, és azóta is folyamatosan megjelenik. 1950. október 20-i keltezésű az a Minisztertanácsi Határozat, amely elrendeli, hogy az állam hivatalos lapja magyar nyelven is meg kell jelenjen. A határozat hatályba lépett, és 1950. november 20-án megjelent a hivatalos lap első magyar nyelvű romániai kiadása. A valamikori magyar nyelvű hivatalos lap a román nyelvű társával egyidejűleg, teljes tartalommal, majd kisebb-nagyobb késéssel, teljes tartalommal, míg végül késve, kivonatos tartalommal jelent meg. Jelenleg is az utóbbi közzétételi tempó jellemzi, itt azonban érdemes megjegyezni ennek legobjektívebb okát: míg a kommunizmus éveiben kis szerkesztőcsapathoz mért jogszabály-mennyiség volt a jellemző, addig a demokrácia éveiben a kis szerkesztőcsapat tovább szűkített keretére hárult az „eszeveszett” törvénykezés dokumentumtömege.

A demokrácia kezdeti éveiben a román szélsőséges hangok több rendben is támadták a magyar fordítás létjogosultságát, törvényességét vagy éppen szükségszerűségét, de a romániai magyarság nem túl hangos öröme ezek a kezdeményezések eredménytelenek maradtak. Mondom nem túl hangos, ugyanis ezek az ellenszenv-hullámok inkább csendesen partra csapódtak, majd elcsendesültek, semmint az erdélyi magyarság heves ellenállásának eredményeként megtörttek volna. Nem nagyon akadt hullámtörő, mint ahogyan manapság sem. Ehelyett egy távolabbi, inkább nem is veszek tudomást róla, mintsem ki kelljen álljak érte álláspont érvényesült. Ebben az édes ignorancia kontextusában történhetett, hogy a Közlöny sorsa egyre nehezebbre fordult, késtek a fordítások, egyre kevesebb előfizetőt jegyeztek...

Van azonban egy ennél sokkal sajnálatosabb tény is: furcsa ember ez a szórvány-magyar. Furcsa, mert öntudatos, de ugyanakkor rettenetesen könnyelmű, ha létezik a tettekézség tulajdonsága, akkor Őt az nem jellemzi, hogy ne mondjam durvábban. Már nagyon régen hallani ezeket a szónoki megnyilvánulásokat: nem jó a fordítás, ne olvassátok a Hivatalos Közlöny magyar fordítását, mert nem jó, azok nem tudnak fordítani. Igaz, mondanám, voltak/vannak hiányosságok, de ki gyakorolt építő kritikát, hány bátor jelentkezője volt az erdélyi magyar jogi nyelv megreformálásának? Sajnos ilyenekkel ritkábban találkozunk, mindenki tudni véli, hogyan kellene, de segítséget kevesen ajánlanak. Nem is olyan könnyű jogszabályokat fordítani, mint azt egyesek gondolnák, ezek nem egy teadélután termékei, sem egy füstös kocsmá rögtönzött eszme-futtatásai, ezért többet érdemel egy egyszerű legyintésnél, egy stigmatizáló megnyilvánulásnál.

A nyelvijogok.ro szerkesztőinek ezért is kijár a dicséret, ugyanis a Hivatalos Közlöny magyar nyelvű kiadásának nyomon követésével, tanácsaikkal, ajánlásaikkal kicsiny, de egyedülálló lépést tettek a fent vázolt helyzet megváltoztatása ügyében.

Molnos Sándor

Románia Hivatalos Közlönyének szerkesztője